

**BIBLIOGRAFIA PRAC
KS. PROF. DR JÓZEFA UMIŃSKIEGO**

1919.

Rys historyczny Śląska.

Miesięcznik Pastorski Płocki, zes. X.

1922.

Niebezpieczeństwo tatarskie w połowie XIII w. i papież Innocenty IV.

Sprawozdania Towarzystwa Naukowego w Warszawie, T. I. zeszyt 4, s. 39—44 (streszczenie).

Toż.

Lwów 1922, nakł. Tow. „Biblioteka Religijna”, s. XVIII+153. (Rec.: Kotwicz Wład., Rocznik Orientalistyczny T. II, s. 269—378; Maleczyński K., Kwartalnik Historyczny T. XXXVII, s. 408—416; Tomaszewski S., Zapysky Czyna św. Wasylija Welykoho, T. II, 1936, s. 453—454; Z. B., Przegląd Powszechny, T. 159, 1923, s. 261—263).

Uwagi nad recenzją krytyczną książki mojej p. t. „Niebezpieczeństwo tatarskie w poł. XIII w. i papież Innocenty IV”, napisaną przez p. Karola Maleczyńskiego w Roczniku XXXVII Kwartalnika Historycznego str. 408—416.

Kwartalnik Hist. T. XXXVIII, s. 187—191 i odpowiedź recenzenta tamże na s. 191—195.

1925.

W związku z projektem starań o beatyfikację Kardynała Hozjusza.
Ateneum Kapłańskie, T. XVI, s. 80—81.

*) Dotychczas ukazały się drukiem trzy zestawienia bibliograficzne prac ks. prof. dr. Józefa Umiańskiego ogłoszone w Sprawozdaniach Towarzystwa Naukowego we Lwowie T. X., 1920, s. 164—165; T. XIV, 1924, s. 176—177, oraz w wydawnictwie „Wydział Teologiczny Uniw. Jana Kazimierza we Lwowie 1918—1927”, Lwów 1924, s. 120—131.

Czwarty sobór lateraneński i udział w nim Polaki.

Przegląd Powszechny T. 167, nr 501, s. 210—234 i T. 168, nr 502, s. 42—69.

Arcybiskup gnieźnieński Henryk zwany Kietliczem a misja pruska.
Pamiętnik IV Zjazdu Historyków Polskich w Poznaniu, Referaty, sekcja IV, s. 1—8, Lwów 1925 i odb. s. 8.

Projekt polskiego „Wer ist’s” (polskiego słownika współczesnych Polaków).

Protokoły IV Zjazdu Hist. Pol. w Poznaniu, Lwów 1925, s. 75—76.

O podręcznikach do historii Kościoła.

Pamiętnik III Zjazdu Związku Zakładów Teologicznych odbytego w Łomży 15—17 kwietnia 1925. Referat.

Bolesław Chrobry a św. Wojciech.

Głos Lubelski 7, IV, 1925 (numer jubileuszowy ku uczczeniu 900-nej rocznicy koronacji Bolesława Chrobrego).

Warmijczycy a Polska. Rys historyczny.

Miesięcznik Pastorski Płocki, 1125, s. 338—342 i 371—374.

O synodzie diecezjalnym płockim z r. 1216 słów kilka.

Tamże, s. 454—458.

1926.

Henryk arcybiskup gnieźnieński zwany Kietliczem 1199—1219.

Lublin 1926, s. XII+288. Nakładem Uniwersytetu Lubelskiego. (Rec.: Grodecki R., O charakterystykę Kietlicza, Kwart. Hist. XLIV, s. 21—43 i odb., Kossowski A., Wiadomości Tow. Uniw. Lubel. z. 1 (4), s. 72—74; K., Zapysky Czyna św. Wasylija Welykoho T. I, s. 651; Niwiński M., Przegl. Teolog. z. 4, s. 414—417; Schmid H. F., Zeitschrift d. Savigny-Stiftung für Rechtsgeschichte, Bd. 47 (1927), Abt. 16, s. 511—515; O. Szoldrski, Ateneum Kapłańskie T. 18, s. 535—537; Zajikyn W., Dzwony T. I (1931), s. 220—221).

Odpowiedź na artykuł prof. R. Grodeckiego p. t. „O charakterystykę Kietlicza” w Wiadomościach hist. 1930, z. 1, s. 21—43.

Kwartalnik Histor. T. XLIV, s. 258—265.

Misja pruska w początkach XIII wieku.

Ateneum Kapłańskie T. 17, s. 15—33 i 162—182.

Katolicyzm a Polska. Dziejowy stosunek obojga.

Tamże, T. 18, s. 337—355.

Humanizm i jego wpływy.

Miesięcznik Pastorski Płocki, zeszyt IV.

Stosunki Rusi schizmatycznej z Rzymem w połowie XIII w.

Prąd 1926 (maj), s. 260—265.

Rec.: Ks. M. Peckowski: Józef Olechowski archidiacon i sufragan krakowski 1735—1806, Kraków 1926.

Przegląd Teologiczny 1926, z. 3, s. 328—331.

1927.

Sprawozdanie z poszukiwań rzymskich do monografii o kardynale Stanisławie Hozjuszu.

Ateneum Kapłańskie, T. 20, s. 176—183.

Dzieje Kościoła.

Przewodnik po literaturze religijnej i pokrewnych dziedzinach Filozofii i Nauk Społecznych, Poznań 1927, s. 335—386.

Beziehungen Russlands zu Rom im XIII Jahrhundert.

Ex Oriente, Mainz 1927, s. 228—232.

Toż w języku rosyjskim.

Tamże, s. 224—227.

1928.

O warunkach pracy nad historią Kościoła w Polsce.

Ateneum Kapłańskie, T. 22, s. 292—298.

(Rec.: W. Z., Bohosłowija T. 9 (1931), s. 380—382).

Stanisław Hozjusz.

Zywoty Polaków i Polek dobrze zasłużonych Ojczyźnie. Nr 1. Płock 1928, Wydawn. „Dobra Prasa”, s. 106+1 podob.

(Rec.: Ks. Michał Morawski, Ateneum Kapłańskie T. 23, s. 315—316).

1930.

Arcybiskup Wincenty z Nialka, następca Henryka zw. Kietliczem.

Księga Pamiątkowa ku czci Władysława Abrahama T. II, s. 137—166 i odb. Lwów 1930, s. 30.

(Rec.: M. M. ks., Ateneum Kapłańskie T. 29, s. 101).

Paszport paryski generała Umińskiego z r. 1831 podał.

Kwartalnik Hist., T. XLIV, s. 570—572 i odb.

Korespondencja Hozjusza z lat 1558—1579.

Pamiętnik V Zjazdu Historyków Polskich w Warszawie. Referaty, T. I, s. 310—328 i odb. Lwów 1930, s. 19.

(Rec.: Kossowski A., Ateneum Kapłańskie T. 27, s. 182—185 i odb.).

Zagadnienia hozjańskie.

Przegląd Teologiczny, T. 11, z. 4, s. 524—530 i nadd.

Zagadnienie wpływu św. Augustyna na Stanisława Hozjusza.

Przegląd Teologiczny, T. 11, z. 4, s. 524—530 i odb.

1931.

Kandydatura Hozjusza na stolicę apostolską.

Przegląd Powszechny, T. 191, s. 258—283 i odb. s. 28.

Tomasz Treter i jego Theatrum Virtutum D. Stanisłai Hosii.

Sprawozdania Towarzystwa Naukowego we Lwowie, T. XI, s. 23—26.

Dotychczasowe postulaty i uchwały Sekcji historycznej oraz sprawa ich realizacji.

Pamiętnik VI Zjazdu Związku Zakładów Teologicznych w Poznaniu s. 256—260 i odb. Kielce 1931, s. 7.

Bolesław Chrobry i Święty Wojciech.

Gazeta Kościelna nr 6—8, 1931 i odb. Lwów 1931, s. 22 (nakładem autora).

(Rec.: Zajikyn W., Dzwony T. I, s. 219—220).

Udział kleru polskiego we współczesnej historiografii kościelnej.

Rzeczpospolita nr 168, 1931.

1932.

Opinie o cnotach, świętobliwości i zasługach Stanisława Hozjusza.

Lwów 1932, nakł. „Funduszu Hozjańskiego”, s. VIII+240.

Rec. (zapiska inform.) K. T., Wiadomości historyczne z. 1—2, s. 59—60, dodatek do Kwartalnika Hist. T. XLVI; M. M. ks., Ateneum Kapłańskie T. 30, s. 98—100).

Tomasz Treter i jego Theatrum Virtutum D. Stanisłai Hosii (wewn.

drugi tytuł: Zapomniany rysownik i rytownik polski XVI w. ks. Tomasz Treter i jego Theatrum Virtutum D. Stanisłai Hosii). Collectanea Theologica T. XIII, z. 1—2, s. 13—59 i odb. s. 47+6 rycin.

(Rec.: ks. Obertyński Z., Ruch Literacki VII, s. 308—310; Ant. Kn., Wiadomości historyczne z. 1, s. 45, dodat. do Kwartalnika Hist. T. XLVII; Bog., Prąd T. 24, s. 189).

Rec.: de Baumgarten N., Chronologie ecclésiastique des Terres Russes du X-me au XIII-e siècle. *Orientalia Christiana* vol. XVII, 1, N. 58 Ianuario-februario 1930, Pont. Institutum Orientalium Studiorum, Roma (1930), s. 177.

Kwartalnik Hist. T. XLVI, II, s. 169—170.

Rec.: Ks. Kalwa Piotr, Działalność kościelna Katarzyny Wapowskiej w ziemi sanockiej. Lwów 1931, s. 56, odbitka z Księgi Pamiątkowej ku czci Władysława Abrahama, T. II, s. 309—364.

Wiadomości historyczne z. 1—2, s. 58—59 (zapiska informac.) dodatek do Kwartalnika Hist. T. XLVI, II.

Rec.: Lortz Joseph, Kardinal Stanislaus Hosius. Beiträge zur Erkenntniss der Persönlichkeit und des Werkes. Gedenkschrift zum 350 Todestag. (Abhandlungen der Staatlichen Akademie Braunsberg), Bachemdruck, Köln 1931, s. XII+242.

Kwartalnik Hist. 1932, T. XLVI, s. 493—501.

1933.

Historia Kościoła. Podręcznik dla szkół akademickich.

Lwów 1933, Ossolineum, T. I. Chrześcijańska starożytność i wieki średnie, s. XVI+576.

1934.

Historia Kościoła. Podręcznik dla szkół akademickich.

Lwów 1934, Ossolineum, T. II. Czasy nowożytne, s. VIII+563+1 nlb.

(**Rec.:** Białkowski L., *Prąd* T. 25, s. 236, T. 27, s. 160; M. Ch., *Wiadomości Historyczno-Dydaktyczne* 1933, I, s. 177—178; Ks. N. Cieszyński, *Przegląd Katolicki* 1934, nr 72, s. 36—37; A. Iszczak, *Bohosłowi* 1934, nr 12, s. 70—75; Ks. Liedtke, *Miesięcznik Diecezji Chełmińskiej* 1934, nr 6, s. 284—293; Ks. Poplatek, *Przegląd Powszechny* 1933, T. 200, s. 565—567; Ks. dr Fr. Smidoda CM, „O Historii Kościoła” ks. Umińskiego. Pamiętnik ósmego Zjazdu w Częstochowie 15—17. IV. 1936. Kraków (referat s. 222—229) i odb. Kraków 1937, s. 8; Ks. M. M., *Ateneum Kapłańskie* T. 33, s. 207; O. A. C. r., *Ateneum Kapłańskie* T. 35, s. 404—413; *Gazeta Kościelna* 1933, nr 37; *Homo Dei* 1935, nr 1).

O podziale historii kościelnej na okresy.

Przegląd Powszechny 1934, T. 201, s. 68—83.

Rec.: Brandi Karl, Die deutsche Reformation und Polen; **Haase Felix**, Der deutsche Katholizismus und seine Beziehungen zu Polen.

Ogłoszone w zbiorowej recenzji p. t. „Niemcy i Polska”. *Kwartalnik Hist. T. XLVIII*, s. 814—821.

1935.

Czy istniał Filip biskup poznański z 1211 roku?

Kwart. Hist. T. XLIX, s. 104—107.

Najnowsze prace z historii zakonów w Polsce.

Collectanea Theologica T. XVI, f. 4 i odb. s. 16.

Polski Słownik Biograficzny.

Ateneum Kapłańskie T. 36, s. 94—97.

„**Przeciwreformacja**” w Litwie.

Pamiętnik VI Powszechn. Zjazdu Historyków Polskich w Wilnie 1935 r. T. I. Referaty, s. 353—361 i nadd.

Andrzej I biskup plocki.

Polski Słownik Biograficzny T. I, s. 102.

Andrzej II biskup plocki.

Tamże, s. 102.

Angellowicz Antoni.

Tamże, s. 112.

Ankwicz Alojzy.

Tamże, s. 115.

Bakanowski Adolf.

Tamże, s. 226.

1936.

Andrzej, biskup zwierzyński w l. 1348—1356.

Sprawozdania Tow. Nauk. we Lwowie R. XVI (1936), s. 38—39 (streszczenie).

Andrzej, biskup zwierzyński w latach 1348—1356.

Księga Pamiątkowa ku czci Leona Pinińskiego, Lwów 1936, i odb. s. 29.

(**Rec.** (zapiska informac.): M. H., *Kwartalnik Hist. T. L*, s. 797).

1937.

Polska historiografia kościelna w latach 1886—1936 (Stan badań i ważniejsze postulaty).

Kwartalnik Hist. T. LI, s. 327—337 i odb. Lwów 1937, s. 13.

Der kirchliche Unionsgedanke in Polen in der zweiten Hälfte des XVI Jahrh.

Collectanea Theologica T. XVIII, z. 1—2, s. 427—435 i odb. s. 11.

1938.

Teksty źródłowe do nauki dziejów Kościoła powszechnego dla III kl. gimnazjalnej.

Cz. I. Lwów 1938, Ossolineum, s. 98.

Polityczna rola Stanisława Hozjusza.

Warszawa 1938, s. 29. Nakł. Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej. Biblioteka Akcji Katolickiej. Nowa seria nr 10.

Królestwo Boże na ziemi. Podręcznik dla III klasy gimn.

Cz. I. Lwów 1938, Ossolineum, s. 160+42 ryc.+3 mapy.

Rec. (zapiska informacyjna): Ks. W. Klimkiewicz, Kardynał Ledóchowski na tle swej epoki 1822—1902. I. Młodość, kapłaństwo i działalność dyplomatyczna ks. Mieczysława Ledóchowskiego.

Poznań 1939, s. XXXII+387.

Kwartalnik Hist. T. LIII, s. 357—358.

1939.

Historia Kościoła. Podręcznik dla szkół akademickich. T. I. Chrześcijańska starożytność i wieki średnie.

Wydanie drugie przejrzone i poprawione, Lwów 1939, Ossolineum, s. XVI+573.

Królestwo Boże na ziemi. Cz. II. Podręcznik do nauki historii Kościoła powszechnego dla IV klasy gimn.

Lwów 1939, s. 152+60 rycin+2 mapy.

Teksty źródłowe do nauki dziejów Kościoła w szkołach średnich.

Cz. II. Dla IV kl. gimn. Lwów 1939, s. 98.

1946.

Królestwo Boże na ziemi. Zarys historii Kościoła Powszechnego.

Cz. I. Od założenia Kościoła do Unii florenckiej

Poznań 1946, wydawn. Zakładu Narod. im. Ossolińskich, nakładem Drukarni św. Wojciecha, s. 85.

Cz. II. Od Unii florenckiej do czasów obecnych, s. 68.

Arcybiskup Antoni Julian Nowowiejski biskup płocki.

Nasza Przeszłość 1946, T. I, s. 173—192 i odb. Kraków 1946, s. 20.

Prymasostwo polskie.

Tygodnik Warszawski nr 22, 2. VI. 1946.

Ks. Piotr Sciegienny niepodległościowiec i organizator ludu polskiego w XIX w.

Tamże, nr 26, 30. VI. 1946.

Za mało o Działdowie.

Tamże, nr 40, 6. X. 1946.

Także szaleniec Boży (Brat Albert Chmielowski).

Tamże, nr 42, 10. XI. 1946.

Edmund Bojanowski wychowawca ludu polskiego.

Caritas 1946, nr 12-13, i odb. s. 4.

1947.

Królestwo Boże na ziemi. Krótka historia Kościoła Powszechnego.

Cz. I, Toruń 1947, s. 152+3 mapki.

Zasługi Kościoła Katolickiego dla Państwa i Narodu Polskiego.

Referat wygłoszony na kursie teol.-filozoficznym dla duchowieństwa w Poznaniu w dniach 26, 27 i 28. XI. 1946. Poznań 1947, s. 19.

Kryzysy Kościoła Katolickiego.

Referat wygłoszony na kursie teol.-filozoficznym dla duchowieństwa w Poznaniu w dniach 26, 27 i 28. XI. 1946. Poznań 1947, s. 19.

Śmierć Leszka Białego.

Nasza Przeszłość 1947, T. II, s. 3—36 i odb. Kraków 1947, s. 34.

Rzekoma rozwiązłość Judyty Salickiej drugiej żony Włodzisława Hermana.

Nasza Przeszłość 1947, T. III, s. 181—184.

Nasza przeszłość.

Tygodnik Warszawski nr 1, 5. I. 1947.

Na 950-lecie śmierci św. Wojciecha.

Tygodnik Warszawski nr 17, 1947.

Drugi tom „Naszej Przeszłości”.

Tygodnik Warszawski nr 22, 1. VI. 1947.

Rec.: Gostyński Tadeusz, Franciszek Krasiński polityk Złotego

Wiek. *Studia Historico-Ecclesiastica* nr 4, Warszawa 1938,
s. XXII+194+6 tablic.
Nasza Przeszłość 1947, T. III, s. 257—261.

1948.

W sprawie zatargu św. Stanisława z Bolesławem Szczodrym.
Przegląd Historyczny XXXVII (1948), s. 138—152 i odb.

Zestawił Karol Lewicki.

Józef Widojewicz (Kraków)

PROHOR I PROKULF NAJDAWNIEJSI BISKUPI KRAKOWSCY

Kraków uzyskał biskupstwo w roku 1000. W nauce polskiej pojawiają się wprawdzie od czasu do czasu próby (dawniej W. Kętrzyńskiego, a ostatnio K. Buczka) przesunięcia początków biskupstwa bardziej wstecz, poza rok 1000, przy tym jednak zasobie informacji źródłowych, jakim dziś rozporządzamy, przypuszczenie, jakoby Kraków posiadał diecezję już w dobie Mieszka I, nie może być uważane za tezę, dającą się udowodnić. Wszystko wskazuje na to, że Mieszko nosił się z zamiarem utworzenia w swym państwie własnej organizacji Kościoła i nawet pierwsze kroki ku temu poczynił: darowizna Polski na rzecz Stolicy Apostolskiej miała — między innymi — i ten cel na oku; tymczasem śmierć zaskoczyła Mieszka, zanim dzieło zdążył doprowadzić do końca. Bolesław Chrobry zajęty był początkowo zatargiem z macochą i z przyrodnimi braćmi, nie miał więc głowy na tyle swobodnej, by móc plany ojca wprowadzić w życie. Jakoż zamiary ich obu doczekały się urzeczywistnienia dopiero w roku 1000.

Z Kroniki Dytmara (IV, 45) czerpiemy wiadomość, że biskupem, mianowanym dla diecezji krakowskiej w roku 1000, był Niemiec Poppo. Imię jego odnajdujemy również w najstarszym Katalogu biskupów krakowskich, sporządzonym w stuleciu XI, ale zachowanym w rękopisie z wieku XIII. Źródło to jednak kryje w sobie pewną zagadkę. Oto przed Popponem wymienia dwu jeszcze biskupów, podając ich imiona w łacińskiej